

Багатий наш край на ліси, поля, водойми, болота. Від них ми отримуємо і продукти і насолоди. А як багато може розповісти ота акація, що росте серед беріз. А озеро, а глибоке колишнє болото..

Історія нашого села

Село Більськ знаходиться в Західному куточку нашої України, недалеко від села в 20 км, проходить кордон з Білорусією. Село від райцентру Рокитно знаходиться за 35 км і за 10 км на північний захід від адміністративно-громадського центру с. Блажове.

Слово «Більськ» приховує відоме поліське слово «Бель», що означає болото, де переважно росте березина, «болото невелике».

Існують перекази, що ті землі, де розкинулось село Більськ, належали в XV-XVI ст. князям Бельських, вихідцям з Бельська.

Отже, Більськ, одночасно, давня назва, яка символізує специфіку місця. До 1939 року називали це поселення Забельськ. Село розміщене на відносно рівному місці лівого берега Ствиги. В центрі села знаходиться озеро, про яке існує багато легенд.

До 1933 року села під назвою Більськ зовсім не існувало. Навколо цієї місцевості було розкидано тільки декілька хуторів. Лише в 1933 році жителі навколишніх хуторів почали будуватися на території теперішнього села. (Точні причини цього переміщення невідомі, але за переказами місцевого населення відомо, що саме озеро приваблювало їх).

Свою назву село Більськ одержало в спадщину від озера. Саме воно мало дуже чисту, прозору водну поверхню, яку місцеві жителі називали білою. Звідси і пішла назва – Більськ.

В 1936 році в старенькій однокімнатній квартирі місцевого жителя Пацюкевича Василя Парфеновича було відкрито чотирьохкласну школу. Заняття велось одним вчителем на польській мові. І тепер люди, які навчалися в цій школі, так і називали її «польська школа».

В 1939 році було відкрито початкову школу, де навчання проводилось українською мовою. Першим вчителем в цій школі був Кравченко Микола Михайлович, який працював до 1941 року.

У червні 1941 року в село увірвалися фашисти. Вони тут пробули до вересня місяця цього ж року. Із 1941 по 1944 рік школа знаходилась на хуторі «Зіньки». А в 1945 році знову школу відкрили в селі в тій самій хаті Пацюкевича Василя Парфеновича.

В 1946 році почали людей звозити в одне місце, щоб люди будувались. Наприклад, хто не будував дім у селі, а продовжував жити на хуторі, влада мала право розгромити ту чи іншу хату. Налякані мешканці почали потроху будуватись і почало створюватись село Більськ.

Пізніше створився колгосп, в якому люди працювали на трудодні. Першим бригадиром в колгоспі був Кибукевич Петро Степанович. Після війни в селі Більськ було тяжко жити, тому що не було техніки для посіву, орання землі, тракторів, а також зерна.

В 1948 році було відкрито семирічну школу. Для неї було виділено ще одне приміщення - така ж старенька хата, тільки двокімнатна.

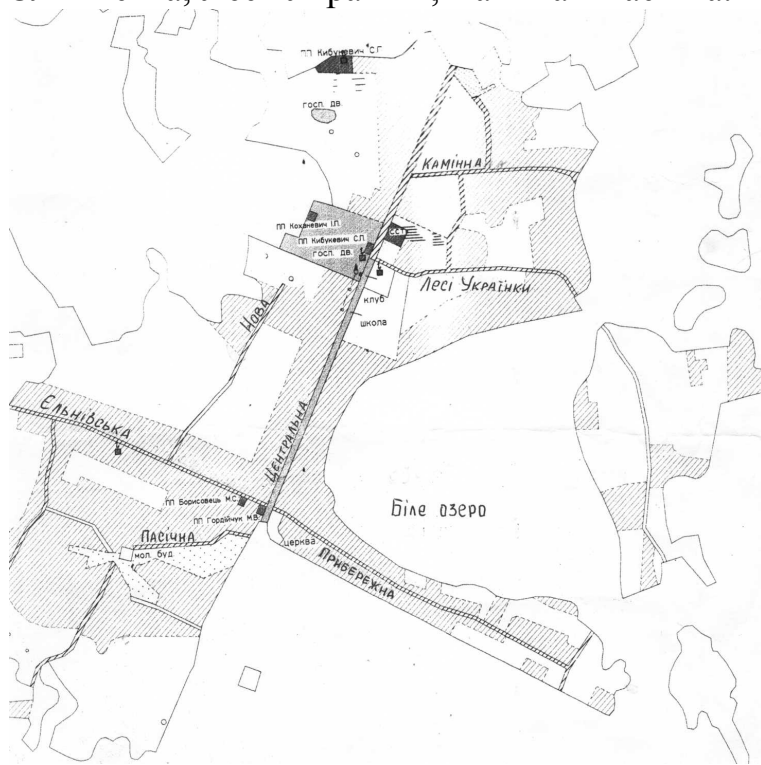
В 1961 році була побудована восьмирічна школа.

В 1968 році було збудовано магазин.

В 1992 році розпочалось будівництво нової двоповерхової школи.

Вересень 1995 рік. Закінчилось будівництво нової школи. Це комплекс - школа-дитсадок.

В даний час Більськ – красиве село. Пять вулиць у селі: Центральна, Сльнівська, Лесі-Українки, Каміня і Пасічна.

Кількість населення – 778, кількість дворів – 205.

Є в селі церква, дім молитви, середня школа, дитячий садочок, лісництво, фельдшерсько-акушерський пункт, клуб, бібліотека, три магазини.

Навколо села знаходяться такі урочища: зозулька, синя трава, сира погоня, вугол, пар, симени, гаївка, лядо.

На території села знаходиться природне озеро.

Легенди Більського озера

Окрасою села Більськ, що в Рокитнівському районі, та й усієї округи, є велике мальовниче озеро за такою ж назвою. Додають чарів цій гарній водоймі й казкові легенди, якими вона оповита. Трохи стививши голос - щоб не наполохати диво, місцеві люди переповідають їх, здається, споконвіків.

Одна з цих незвичайних легенд говорить про таке. Буцімто на тому місці, де тепер озеро, було у сиву давнину невелике поселення. Люди з того села вели спокійний осілий спосіб життя, користуючись дарами лісу, обробляючи землю. Та сталося так, що за повсякденними клопотами, турботами про те, щоб був хліб на столі, забули вони про духовне, перестали цінувати такі відвічні цінності як любов, доброта, справедливість.

Одного разу прийшов до цього села старець і попросився на нічліг, але черстві серцем господарі зачиняли перед немічним старим чоловіком двері. Змилосердилася над ним лише бідна вдова: впустила до хати, нагодувала, чим мала. А вранці дідок сказав жінці, щоб вона забирала дитину і йшла якомога далі від цього місця. І в жодному випадку не озирнися, які б крики та

плач не чула, не зважай на них, - наказав старець, а потому пішов на майдан біля церкви, встромив свій ціпок у землю і зник.

Діти, котрі бігали поруч, запримітивши нову річ, схотіли, звичайно ж, роздивитися її і висмикнули палицю із землі. Щойно вони це зробили, як із того місця вирвався небувалої сили струмінь води. Зрозумівши, що коїться лихо, люди намагалися якомсь зарадити цьому. Та марно. Вода прибувала і прибувала... Люди бігали, безпорадно плачучи і волаючи про допомогу, розпачливі зойки розносилися далеко за селом. Почувши їх, добросердна вдова забула про наказ старця й озирнулася. Тієї ж миті жінка та її дитина перетворилися на камінь... На місці ж села утворилося озеро. А той камінь із легенди, кажуть більчани, й тепер можна побачити у болоті неподалік нього. Мешканці села так і називають те урочище - "Камінь".

Перегукується із цією легендою й ще одна казкова розповідь. У ній теж ідеться про те, що на місці озера у давнину було село, і мешкали там дуже грішні люди. За несправедний спосіб життя Бог їх покарав, затопивши ту місцину водою. А далі, на підтвердження цього, більчани розказують і зовсім фантастичні речі. Мовляв, по якимсь часі після того, як зникло село, прийшов туди порибалити один чоловік і впіймав дивовижних розмірів щуку. Щоб не нести рибину додому живою, щасливець одразу ж взявся знімати з неї луску і в цю мить почув, що хтось, здавалося, зовсім поруч кличе корову. Озирнувся, а щука й плюснула тим часом у воду. Для рибалки, звісна річ, то було великою втратою, тому наступного дня на світанку він знову пішов до озера за здобиччю... Аж тут, хоча біля водойми не було ані душі, виразно почув розмову між двома чоловіками.

-Розумієш, учора від стада відбилася моя корова, так довго шукав і не знайшов, - мовив один із них.

-І що думаєш робити? - запитав скрушно інший.

-Та все вже гаразд - вона сама вранці прийшла додому, але з геть обдертим боком...

Що є правдою у цих легендах, а що вигадкою, важко сказати. Впевнено можна стверджувати лише те, що кожна з них містить у собі глибоку мораль, вчить добру, людяності, справедливості, застерігає від бездуховності. Слухаючи від мам, бабусь ті казки-легенди, місцеві діти змалку вбирають у себе повагу до тих споконвічних людських цінностей.

А яке ж воно, Більське озеро, поза цими фантастичними переказами?.. Глибоке (до 17-20 метрів), із чистою водою (від того і називають його Білим або Більським) та просторим синім плесом, що сягає аж десяти гектарів. Щоправда, не місцева людина отак собі запросто навряд чи зможе підійти до озера, бо майже звідусіль водойма оточена болотом... Тоненькою, певно, півкілометровою кладочкою, яку більчани вимостили в тому мокрому місці, провів нас до нього місцевий житель Віктор Кулакевич. Обабіч неї щедро розрослося різнотрав'я, журавлина а повітря було густим від терпкувато-запаморочливого, але, на диво, доволі приємного болотного духу... За кільканадцять метрів до озера кладка обірвалася, і Віктор Кулакевич порадив нам або зовсім не ступати далі, або дуже обережно. Втім, побачивши, що з тим берегом коїться, коли по ньому добре потупцювати, я таки не

наважилася йти далі. Цупка, на перший погляд, поверхня, під якою мала б бути тверда земля, під ногами розгойдувалася і розходилася хвилями.

- А ось це, - показав чоловік на маленькі калюжки, - вікна. Боронь Боже ступати туди.

Місцеві ж люди, знаючи добре примхи та підступність болота, почуваються там доволі впевнено. Те, що ми побачили, для них звична річ. Доводиться ж бо за журавлиною ходити по таких болотних нетрях, що й не переказати, збирати ягоди по коліна у воді. Хоча не рідкість, коли й місцеві жителі, втративши пильність, провалюються по пояс у трясовину.

Між тим, зі слів Віктора Кулакевича, пов'язані з Більським озером не лише легенди, а незвичайні факти, що значно ближчі до реальності. Йдеться про те, що воно сполучене підземною річкою з іншими навколишніми озерами. А доводять це, на думку більчан, непоодинокі факти, коли загублені в ньому речі якимось дивом знаходили в інших водоймах, зокрема в озері біля села Хміль.

- Я чув, що в одного чоловіка зірвалася тут рибина з блешнею, а за якийсь час інший рибалка, знайомий йому, спіймав ту щуку аж за тридцять кілометрів звідси, в озері біля Познані, - ділиться Віктор Кулакевич. - До речі, риба у нас тут водиться неабияка. От, приміром, Миколі Ковалю пощастило спіймати щуку, що важила аж дев'ять кілограмів. Як розкрили їй пашу, то страшно було дивитися...

Пояснюючи походження Більського озера, місцеві люди кажуть, що колись на тому місці впав метеорит, а ще - переконані, що водойма має підземну частину, яка підходить аж до центру їхнього села. Озеро ж тим часом мовчки береже свої таємниці. Вбравшись у віночок із білосніжних лілей, жовтогарячого латаття, воно мимоволі змушує замилуватися невигадлигим мрійливо-ніжним поліським краєвидом.

Урочище «Лядо»

Є в нашій місцевості урочище «Лядо». Чого воно тільки не знає! Колись давно на цій території було велике помістя польського магната пана Кедрика. Великі землі були під його володінням. Ще й досі зберігся панський двір, хатнища, які належали панові. Всі, хто жив на цій території, і все, що росло, - все належало Кедрикові. Ліси, поля, болота, річки, повітря, сонце, небо – все панське. Люди ходили в найми, заробляли на хліб. Щоб піти до лісу і назбирати ягід, грибів, потрібно було йти до пана і брати в нього «квита», тобто дозвіл. За квита пан брав гроші. Нема грошей – плати працею. Чоловіки працювали на панському дворі: хто худобу випасав, хто господарство доглядав. Жінки ж ткали і платили тканиною, або ж у полі жали жито, овес, гречку, пололи просо, вибирали коноплі.

Населення займалося бджільництвом. Вулики видовбували з товстого дерева. Займалися ткацтвом, скотарством, землеробством, рибальством, різьбленням по дереву, обробкою шкіри. Велося натуральне господарство.

Так як пан Кедрик – шляхтич, то і вірування було католицьке. Збереглося кладовище поляків серед великих акацій.

Лядо... Чому ж так названо цю землю? З історичних фактів можна зробити висновок, що тільки полякам, шляхті належала Земля Лядська.

Урочище «Синя трава»

Болото між двома горбистими ділянками поверхності землі. На болоті є дві купини, на яких росте трава синього кольору. Старші люди свідчать, що раніше це був глибокий ставок з чистою, прозорою водою. Сюди приходили люди лише для того, щоб поплавати, повудити рибу, відпочити. Цей ставок і приваблював, і відполохував. Мав якусь магічну силу. Вода ставка була цілющою.

Але одного разу в цьому ставку (це було під час війни) вороги втопили молоду дівчину і парубка. Говорять, що вони довго не могли потонути, ніби ходили поверх води, але ставок забрав їх тіла. І на тому місці, де пристали їхні тіла, з'явилися великі купини з синьою травою.

Тепер ставок затягнувся мохом. І досі синя трава колишеться і шепоче на вітрі, який прилітає порозмовляти з нею.

Урочище «Камінь»

Ось що розповідає легенда про це урочище. Одного разу в село прийшов старець. Він просився до людей переночувати, але ніхто його не брав. Одна жінка змилувалася над старим чоловіком і прийняла старця переночувати. Коли діждали ранку, він сказав тій жінці: «Йди із села і не обертайся, хай що там не трапиться». Жінка взяла дитину і пішла. А старець заткнув палицю в камінь і сказав людям, щоб вийняли її. Ніхто з людей не міг цього зробити, а він взяв однією рукою, смикнув і вийняв. З того каменя потекла вода. Люди почали кричати, тікати, а жінка не витримала і оглухла. І тільки вона обернулася, як враз стала каменем, а разом з нею і її дитина. На цьому місці утворилося болото. І з того часу люди стали називати це болото Каменем.

Люди кажуть, що і до цього часу в цьому болоті є камінь, який вже взявся мохом.

Урочище "Зозулька"

Жив у цих краях лісник. Жінка його померла. Великою відродою для нього була донька. Хатина стояла далеко від села, а тому, коли батько йшов оглядати ліс, донька сумувала. Одного разу вона пішла погуляти до річки і зустріла парубка-красеня. Покохалися. Дівчина і не звернула уваги на те, що з милим могла зустрічатися тільки тоді, коли сонечко сідало над лісом. Палко кохали одне одного, тож і побралися. Не хотів відпускати лісник своєї доньки, але що поробиш. Погрузили придане і поїхали жити до молодого. Коли молода дружина прокинулася вранці, чоловіка вже не було. Засмутилася. Тільки сонечко сховалося за лісом, прийшов молодий господар і розповів своїй дружині про те, що його зачарувала стара відьма. Вона сказала йому: "Шість років ти будеш вдень мостом, а ввечері - людиною. Чари тебе облишать лише тоді, коли тебе вірно буде любити дівчина, якщо вона тобі відмовить, ти навечно залишишся мостом". Не покинула молода дружина, бо кохала. Ішов час. Народився у них синок Іванко та донечка Кропивка. Підросли діти. Захотіла донька лісника відвідати батька.

Відпустив господар дружину з дітьми. Підійшли вони до річки, він став мостом і всі перейшли по ньому на другий берег. По дорозі мама приказувала дітям не розповідати дідусеві про батька.

Дуже зрадив дідусь, побачивши онуків і доньку. Запросив Іванка і Кропивку погуляти в лісі. Діти так захопилися розповіддю дідуся, що й забули про попередження мами. Тож коли лісник спитав у дітей, де їх тато, Кропивка все розповіла. Дідусь розсердився, взяв сокиру, пішов до річки і

порубав міст. Прибігла його донька, та вже було пізно. Стала ридати і проклинати своїх дітей: "Якби ви послухали мене, то через три дні ваш тато повернувся б до вас назавжди ", - тужила мама. "Ти, Кропивко, станеш рослиною і будеш жалити людей так, як вжалила моє серце, а ти, Іванко, станеш рослиною, яка буде рости на ввідлюдних місцях, через те, що не зупинив свою сестру ". Сама вдарилася об землю і перетворилася на зозулю. З тих пір кропива жалить тих, хто до неї торкнеться. Іван-чай росте на пустирях, зозуля ніколи не в'є гнізда, а яйця підкидає у чужі. Те місце, де відбулася ця подія, називають зозулькою